

**Připomínky poskytovatelů pečovatelských služeb a služeb osobní asistence k
„Návrhu vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se
provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění
pozdějších předpisů“.**

Česká asociace pečovatelské služby (ČAPS) shromažďovala připomínky poskytovatelů pečovatelských služeb a služeb osobní asistence k „Návrhu vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů“.

Připomínky vycházejí z praktických zkušeností organizací působících v terénních sociálních službách a reflektují reálné podmínky jejich každodenního provozu.

Významná část připomínek se týkala navrhovaných kvalifikačních požadavků pro výkon činnosti „pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o zdraví“. Podle důvodové zprávy je výkon těchto úkonů podmíněn kumulativním splněním tří požadavků, z nichž jedním je střední vzdělání s maturitní zkouškou. Ve srovnání se stávajícími obecnými kvalifikačními předpoklady pro pracovníky v sociálních službách – tedy základním vzděláním a absolvováním akreditovaného kvalifikačního kurzu – jde o výrazné zpřísnění.

Poskytovatelé sociálních služeb upozorňují, že takto nastavené požadavky jsou v současné personální situaci na trhu práce obtížně realizovatelné. V praxi by došlo k výraznému zúžení okruhu dostupných pracovníků v terénních pečovatelských službách.

Z provozního hlediska by omezení výkonu vybraných úkonů pouze na úzkou skupinu pracovníků splňujících nové kvalifikační požadavky mohlo ohrozit dostupnost služeb, zejména u menších poskytovatelů. Nebylo by možné dlouhodobě zajistit personální pokrytí odpoledních, nočních či víkendových směn ani garantovat kontinuitu poskytování služby v případě nepřítomnosti konkrétního pracovníka. Důsledkem by mohlo být omezení rozsahu služeb, jejich dočasná nedostupnost nebo dokonce předčasný přechod klientů do pobytových zařízení, což je v rozporu s dlouhodobými cíli sociální politiky podporující setrvání osob v jejich přirozeném domácím prostředí.

Navrhované nastavení zároveň neodpovídá reálnému fungování terénních sociálních služeb, které jsou založeny na principu komplexní péče poskytované jedním pracovníkem v rámci plánované trasy. Striktní rozlišování jednotlivých úkonů podle kvalifikace pracovníků by vedlo k neefektivní organizaci práce a je v terénních podmínkách prakticky neproveditelné.

Navrhovaná změna by rovněž znamenala nárůst mzdových nákladů poskytovatelů sociálních služeb, aniž by byl systém jejich financování na tuto skutečnost adekvátně připraven. V kombinaci s dlouhodobě nedostatečným finančním ohodnocením práce v terénních službách je navíc velmi obtížné získat a udržet pracovníky s vyšší formální kvalifikací.

Z výše uvedeným souvisí i navrhované zavedení specializovaného akreditovaného kurzu pro pracovníky v sociálních službách. Podle návrhu by byl tento kurz určen výhradně pracovníkům s úplným středním vzděláním s maturitní zkouškou, přestože významnou část pracovníků v sociálních službách dlouhodobě tvoří osoby bez maturitního vzdělání. V kombinaci s již existujícím nedostatkem personálu v terénních službách může takto nastavený požadavek vést k dalšímu omezení personálních kapacit a snížení dostupnosti poskytovaných služeb.

Z návrhu vyhlášky zároveň není zřejmé, jakým způsobem má být další vzdělávání pracovníků systémově zajištěno ani kdo ponese odpovědnost za jeho organizační a finanční zabezpečení. Pro poskytovatele sociálních služeb by zavedení specializovaného vzdělávání znamenalo zvýšení administrativní zátěže i finančních nákladů, aniž by byl současně nastaven odpovídající a předvídatelný systém financování. Přetrvávají rovněž významné nejasnosti týkající se obsahu a rozsahu specializovaného vzdělávání, zejména v oblasti péče o zdraví.

Další zásadní připomínka poskytovatelů sociálních služeb se týká absence jednotné metodiky k nově zaváděným základním činnostem. K návrhu vyhlášky dosud nebyl zpracován metodický materiál, který by jednoznačně vymezoval konkrétní postupy, kompetence a odpovědnosti jednotlivých aktérů. V této fázi proto není zřejmé, jakým způsobem má být nová právní úprava v praxi aplikována ani jak bude probíhat její kontrola.

Poskytovatelé považují za nezbytné, aby v případě zavádění nových základních činností, které dosud nebyly běžnou součástí praxe pečovatelských služeb a osobní asistence, došlo k jejich jasnému vymezení a metodickému upřesnění ještě před nabytím účinnosti vyhlášky. Bez takového metodického ukotvení nelze zajistit jednotný výklad ani předvídatelnou a bezpečnou aplikaci nové úpravy v každodenním provozu služeb.

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

Článek byl vydán v rámci projektu: „Podpora rozvoje služeb pro seniory v regionech v prostřednictvím činnosti střešní organizace ČAPS a jejích krajských poboček v roce 2026“ realizovaného Českou asociací pečovatelské služby, zapsaný spolek za podpory Ministerstva práce a sociálních věcí ČR z dotačního programu „Podpora veřejně účelných aktivit seniorských a proseniorských organizací s celostátní působností“